

NO ESTEM BOGES

Un 5 de maig de 1862, tot el veïnat era a casa Pere i Carme escoltant els crits ensordidors que arribaven fins al poble del costat. Tothom volia presenciar el miracle de la vida. Era costum acudir als parts per ajudar ja que sols els més rics es permetien tindre un metge. És allí, en aquella casa, entre aquell soroll i aquella multitud, on va nàixer Laura, una nina d'ulls tendres i galtes vermelles.

Laura va créixer en una família humil de forners i amb els seus germans Pau (un any major) i Berta que arribaria cinc anys després. Tot i que en aquella època era atípic tindre menys de 4 fills i era tot un orgull tindre una família nombrosa, a Carme l'alleujava no haver de passar allò que les seues amigues li contaven: plors de deu xiquets alhora, dies sense menjar per poder alimentar-los a tots o quatre nens dormint en un llit individual. Ella es sentia privilegiada.

Laura era una xiqueta carismàtica que li agradava ballar i llegir. Inventava balls mentre rentava els plats o agranava i passava hores a casa la seua àvia sentint històries de guerra. Li feia els deures al seu germà mentre ell netetjava; ell estava esgotat de l'escola i ella de veure draps. Ella volia aprendre i jugar com ho feia el seu germà però aquell entorn, aquella societat ja havia decidit per ella.

Setze anys després del naixement, la brillantor del sol de maig penetrava en l'habitació de Laura fent que aquesta s'alçara d'un bot del llit. Era el seu aniversari, ja era pràcticament adulta. Durant una setmana havia estat atenta a tots els detalls, l'any anterior al seu germà li feren una festa i poc després se'n va anar a la capital a treballar en una fàbrica. Laura pensava que hui seria el seu moment de volar, de ser lliure i avançar. Imaginava els seus amics del poble al voltant seu mentre bufava l'aclamat pastís de sa mare i posteriorment treballant en una llibreria on podria llegir tot el que li abellira.

El dia pareixia anar com s'esperava, Laura reia i ballava amb la seua família però sobre tot estava molt inquieta. No podia parar de pensar en què li depararia el futur, com seria la seua nova vida, quina música escoltarien en la ciutat...

De sobte van escoltar la porta i Carme emocionada va obrir. No esperaven a ningú i més extranyats es van quedarenl saber qui es trobava darrere de la porta. Laura l'havia vist un parell de vegades quan anava al safareig o al forn dels seus pares. S'anomenava Jaume i era un home alt de 21 anys que treballava a la mina i amb un cabell del color de l'or. A

causa del seu treball tenia una esquena marcada i uns braços amb els que podria alçar la casa sencera. Ningú entenia què feia a casa i per què Carme estava tan emocionada. Tots van seure i van traure el pastís.

- Filla, Jaume ha vingut a demanar-nos la teua mà.

Laura es va quedar quieta, ni respirava. Tot aquest temps esperant el seu aniversari, esperant per a volar, per a ser lliure i la seua família ja l'havia venuda. Anava a passar d'unes cadenes a unes altres. No s'equivoqueu, Jaume semblava ser un bon xic i de segur que anava a tractar-la molt bé, però no era el que tenia previst. Laura volia aprendre, ser metgessa o descobrir alguna cosa i, en canvi, l'únic canvi que anava a viure era el de drap. Aleshores es va adonar que allò no estava fet per a ella, aquell lloc la retenia.

No va voler ser grollera i va seure amb el seu promés amb qui va parlar tota la nit del seu futur. El Jaume ja tenia organitzada la boda i quants fills portarien al món.

Aquella nit quan ja es trobava sola, va prendre la decisió que marcaria el rumb de la seua vida. Va agafar els seus dos vestits favorits, una ploma i una pàgina d'un dels seus llibres. Va escriure el que pareixia ser una carta en la qual s'acomiadava de la seua família i els explicava que necessitava viure i que els perdonava perquè ells volien el millor per ella. I fou així, mentre tots dormien, com Laura va marxar del lloc on s'havia criat i va agafar el camí cap a la capital.

No va ser un camí fàcil, portava dies sense menjar i les seues cames ja no funcionaven quan un home li va oferir portar-la a la capital en el seu carro. Laura tenia por, sabia que un home de classe alta ajudant a una dona de classe baixa sols significava una cosa. No obstant això, Laura no volia patir més fam i sabia que si no aprofitava l'oportunitat moriria.

El trajecte fou més curt del que Laura pensava, o potser era perquè havia estat tot el camí conversant amb aquell atractiu home anomenat Miquel. Com més el coneixia, li pareixien més bonics els seus ulls color mel i el seu somriure provocava explosions al seu ventre. Tenien mil coses en comú, ell havia viscut tant, havia viatjat més que tot el seu poble junt i sabia tant. Era graciós i la feia sentir especial, l'única en el planeta. A més, Laura li va comentar que estava buscant un treball per poder sobreviure i aquest curiosament buscava algú que li mantenia la gran casa que havia hereditat. Segur que penseu "ha acabat agranant i servint a un home que és el que no volia fer amb Jaume" i sí, però ara Laura sentia que ho havia triat ella i necessitava diners per començar la seua aventura i per a menjar.

Quasi cada dia, quan Laura acabava la feina, Miquel li regalava una prenda nova, un llibre o li mostrava música. A més, eixien a sopar, a passejar o a ballar. Finalment, s'enamoraren i passaren el millor estiu de les seues vides. Semblava que estaven fets l'un per a l'altre, ell feia que cada dia fos diferent a l'anterior.

Laura va començar a deixar de cobrar per agranar-li a la seua parella i ahí, sense que ella s'adonara, els seus somnis van començar a apagar-se.

Aquell cap d'any es casaren i Laura va decidir anar a alguna llibreria de la ciutat a buscar feina. Anava a ser una sorpresa, Miquel estaria molt content perquè tindrien més diners i Laura tindria la millor vida que en aquell moment es podia tindre. Això és el que pensava ella però, com havia de reaccionar un home de l'època victoriana en adonar-se que es quedava sense donzella a temps complet? Ja vos avance que malament.

Com era comú en l'època i com deia Freud, les dones amb interès per l'educació, el treball o la justícia social eren diagnosticades socialment amb "enveja de penis". De la mateixa manera s'ho va prendre Miquel, com a un atac de bogeria, d'enveja. Laura va aconseguir convèncer-lo que treballar en la llibreria no perjudicaria les seues tasques a casa però, la gelosia i algunes accions que no s'ajustaven al rol de gènere que Laura havia d'acomplir com a dona, portaren Miquel cinc mesos després a prendre una decisió.

Havia escoltat vagament quelcom sobre el tema, alguns amics que els havia passat alguna cosa semblant i ho havien solucionat i volia assegurar-se. Es tractava de la histèria. Vos pose en context: La paraula histèria prové de "hystear" (grec) que significa úter el qual seria el "gran culpable" dels nostres mals, portant-nos a la bogeria. En els hospitals, qualsevol dona amb una "tendència a causar problemes", irritabilitat o simplement insomni, era diagnosticada amb aquesta enfermetat. Era la manera del patriarcat de callar-nos i actualment encara ho és.

És per això que, quan Miquel va portar a Laura al metge, aquest no va dubtar en el seu diagnòstic i Laura no podia parar de pensar si realment estava boja per pensar com ho feia o, si ho havia estat tota la vida. Era de boges voler treballar en altra tasca que no fóra rentant plats? Ho era negar-se a tindre relacions quan estàs esgotada?. A més, Laura va perdre un fill que esperava amb Miquel i aquesta pèrdua li va causar una depressió, fet que ajudava al diagnòstic.

Per ordre del seu metge i del seu home, Laura va acabar tancada en la que anava a ser l'habitació del seu fill com a remei o cura per a l'enfermetat. El que es pretenia amb aquestes mesures era provocar una pèrdua d'autonomia i de vida intel.lectual per a subordinar

definitivament la dona al seu marit. A més, aquest havia d'adoptar una actitud paternalista que la fera veure que ell solament la cuidava i volia el millor per a ella. Així és com es sentia Laura; d'una banda, enfadada per no poder eixir però d'una altra, molt agraïda a Miquel per voler curar-la. Allí passava cada dia i els pensaments que semblaven normals ara feien qüestionar a Laura si eren producte de la bogeria. Pensava en mil maneres de fugir d'allí, arribant fins i tot a la violència, però mai ho intentava perquè no sabia si era bogeria o no. En tant com Miquel l'estimava per què havia de tindre-la tancada? Si volguera fer-li mal no la cuidaria com ho feia.

Una tardor més, unes fulles més caient dels arbres i ella continuava en aquell llit observant el sostre de fusta de l'habitació mentre s'imaginava coneguent a la reina Victòria després de descobrir la cura de la tuberculosi. Portava un vestit roig i cridava "Gràcies sobre tot al meu home per ajudar-me a superar la més dura de les enfermetats". Cada dia s'imaginava triomfant d'una forma diferent sempre fora d'aquella casa.

Una nit es va observar a l'espill durant una estona, havia perdut pes i tenia els cabells despentinats, no s'hi trobava. Aquella melancòlica i deprimida senyora no era ella, no era la que somiava ella que canviaria el món. Aleshores va pensar en aquell aniversari, com va deixar a la seua família, al seu poble i al Jaume per ser lliure i com d'encadenada s'hi trobava.

Per aquesta raó, va dedicar tota la setmana en insistir-li a Miquel que la portara a un altre metge que necessitava una segona opinió. Malgrat que estava més boja que abans (lògic després de passar anys tancada), ella confiava que qualsevol metge s'adonaria que és una persona normal, i que no anava a causar més problemes. Com que Miquel no era cap malalt assassí va accedir perquè ell solament volia que la seua estimada tornara a estar "sana". Laura li va suggerir un doctor que les seues amigues d'abans de l'enfermetat havien qualificat com avantguardista i comprensiu. Es comentava entre les dones que era el metge idoni quan el teu marit arribava estressat a casa i algun colp se li escapava. I així va ser.

Laura finalment era lliure i el primer que va fer fou aqueixa nit anar-se'n de casa. No estava enfadada amb Miquel, ella continuava pensant que ell sols volia salvar-la, però necessitava fugir d'aquella casa i de Miquel que durant anys havia sigut l'única persona que havia vist.

No va conèixer a la reina ni va fer cap descobriment però treballava ballant a un teatre on podia expressar-se. A més, es va encarregar, amb l'ajuda del metge que la va fer lliure, de rebre altres pacients d'histèria i ajudar-les a fugir. Laura es va adonar que el matrimoni

era una construcció social que sotmetia les dones als seus marits i va reunir a totes per donar-se suport i contar la seua història. Allí va conèixer el seu amor definitiu, el més vertader i lliure, el propi.

I fins ací aquesta història xiquetes. La de hui era la de Laura però com ella van haver moltíssimes dones que en l'època victoriana reberen tot tipus de tractaments contra aquesta enfermetat que fins a mitjans del segle vint no es va eliminar. Hui en dia continuen cridant-nos histèriques o boges per vore una desigualtat que ells no veuen, ens criden boges per veure 975 víctimes de violència de gènere des de 2003, per veure un sostre de vidre, una bretxa salarial o una violació cada 8 hores al nostre país i no, no estem boges.